

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtek v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
„Glasnik“
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 4. V Ljubljani, 24. decembra 1896. Letnik III.

Boj za pravico v Hamburgu.

Dne 21. novembra t. l. se je vnelo med delavci ladjeplovnega obrta v Hamburgu veliko gibanje. Sedemnajsttisočdelavcev se je v kratkem času pridružilo stavki, ki se je pričela imenovati dan. Ta stavka je velikanskega pomena. Prav za prav se tiče vseh evropskih držav, ker hamburško pristanišče nima nikakor pomena samo za nemško državo, marveč je v resnici svetovno.

Dela v tem pristanišču so skoraj popolnoma ustavljena. Tujih delavcev prihaja le malo in vrhu tega se ne morejo rabiti, ker niso vajeni ladjarskega dela. Zato se je pri njih že dogodilo več nesreč: jednega je zmečkal vijak, drugi je padel s krova; mnogo se jih je nevarno ranilo pri nakladanju. V takih razmerah so tudi ladije in ž njimi ljudje in blago v vedni nevarnosti.

Stavkujoči delavci se dobro držé. Z raznih krajev sveta dobivajo podpore in brez hrupa pričakujejo, kedaj se omeče delodajavci. Pametni meščani, župan, policijski načelnik, predsednik obrtnega sodišča in drugi vidijo, kakšna škoda se godi vsled te stavke in so zato predlagali, naj se izbere razsodišče, v katerem bi bili štirje

delavci in štirje zastopniki delodajavcev in meščanov. Delavci so ta predlog jednoglasno vsprejeli; delodajavci so ga pa naravnost odklonili in se izjavili, da bočejo z vsemi silami stavko zatreti.

Tu vidimo staro resnico, da se kapitalisti najbolj bojé, delavcem dati kako pravico sopsvetovanja in sodoločevanja. Sami hočejo biti in ostati neomejeni gospodarji, delavec pa ne sme imeti pri svojem delu družega pomena, kot navaden stroj. Toliko se mu plača, da ne pogine, in s tem je za kapitalista vse opravljeno. Ravno ta kapitalistična lastnost, ta ošabna vladoželjnost je najhujši rana delavskega stanu.

Z delavci se še pogajati nečejo, kot bi ne bili ravno tako ljudje, kot oni, in kot bi ne imeli ravno tako osebnega človeškega dostojanstva, kot oni. Uprav to grdo postopanje kapitalistične gospóde nam spričuje, kako upravičena je hamburška stavka.

Vzroki, zavoljo katerih se je stavka pričela, so pa drugi. Ladije so zadnji čas grozno poskočile s cenami za vožnjo; po 10 do 20 mark (t. j. 6 do 12 gld.) od tone zahtevajo sedaj več, nego preje. Ladije, ki so polno obložene, in take so večnoma, vlečejo razmerno s svojo

Dr. Jan. Ev. Krek-u,
prvoboritelju delavskih stanov slovenskih
ob godu
dné 27. decembra 1896.

Združimo se, bratje mili,
Radostni zapojmo spev/
Njemu, ki nas je združil v sili,
Hvale glási se odmev!

Nauke nas učil resnice,
Zbiral k delu nas srčno,
Kazal pot nam do resnice
Je z neustrašeno roko.

Moč resnice nas združila
V bratovsko nas krepko vez,
Sila nas ne bo vpognila,
Če stojimo kakor jez.

Ljudstvo glas je Tvoj umelo,
Vzdramilo se je iz sna,
S tabo gre na skupno delo,
Da pravico svetu dá.

Sveto znamenje k slobodi
Kliče z jasnih nas višav:
Sveti križ nas k sreči vodi,
Spremlja bratska nas ljubáv.

Naročajte „Glasnik“!

velikostjo vsled tega po 30, 40, 50 do 60 tisoč mark več. In pri vsem tem se delavcem splošno nikjer niso zboljšale plače. Mornarji imajo še vedno pri svojem nepopisno napornem delu po 50 mark na mesec, kurjači samo po 60 mark, drugi delavci na ladiji le po 40 m. Pri tem ne smemo prezreti teh-le okolnosti: Samo maja, junija in julija meseca je bilo letos vsled raznih nesreč med delavci na angleških ladjah ubitih 467 oseb in 570 težko ranjenih. To delo je torej grozno nevarno.

Starosti ladijski delavci iz Iepa ne čakajo. Dr. Noht, hamburški pristaniški zdravnik, je preračunal, da 65 odstotkov vseh tamošnjih delavcev umrje za rumeno mrzlico, jetiko ali vsled kapi. Med 100 umrlimi kurjači, ki imajo najnaporneje delo in se jim vsled vročine rado zmeša, je 39 samomorilcev.

Ni torej čuda, če v tacih razmerah le redkokateri mornar pride do lastne družine. Med 810 stavkujočimi mornarji jih je 680 neoženjenih.

Plače so se pa še vedno zniževale in konečno so se vendar mornarji toliko oživili, da so sklenili se organizovati, in sicer tako, da bi stopili mornarji celega sveta v medsebojno zvezo.

Tom Mann, voditelj angleških pristaniških delavcev, je potoval po raznih krajih in zbiral ladijske delavce. Imel je priti z Vilsonom, voditeljem angleških mornarjev, tudi v Hamburg, Bremen in Bremerhaven, toda izgnali so ju, da nista mogla prirediti shodov. To je vzgelo delavce in posledica temu je sedanja stavka. Sedaj zahtevajo večje plače in primernejši vreditev delavne sile.

Primeroma najštevilnejši izmed stavkujočih so tako imenovani šaverji, ki nakladajo in izkladajo ladije. To delo je zelo težko, ker zahteva veliko vaje, veliko moči in se mora pri posamnih ladjah brž izvršiti. Da nima ladija izgube, če predolgo ostane v pristanišču, morajo nakladavci in izkladavci delati noč in dan. Velikrat se primeri, da je šaver po 36 do 48 ur nepretrgoma v delu. Potem je pa navadno po več dnij brez dela. Večinoma steje v letu 250 delavnikov po 10 ur. Šaverjev pa ne najemajo lastniki ladij sami, marveč ti izročajo izkladanje in nakladanje tako imenovanim štaverjem, ki imajo razmerno vsak po 500 šaverjev pod seboj. Ti štaverji delajo za-se ogromne dobičke. V davčnih zapiskih so dohodki nekaterih štaverjev preračunjeni na 50 do 60 tisoč mark.

Ubogi šaverji, ki so izpostavljeni vedni nevarnosti, ki izvršujejo z nakladanjem zelo nezdrava dela, zaslužijo nekako po 500 gld. na leto. Pri tem pa ne smemo pozabiti, kako drago se v Hamburgu živi in kako kralu shira tak nakladavec. Upravičena je torej njihova zahteva, naj se jim plača zboljša za okroglih 40 kr. na dan.

Vrhu tega zahtevajo šaverji, naj se jim vredni njihov delavni čas tako, da jim ne bo treba časih po dve uri ali še več čakati, predno prično svoje delo. Dalje hočejo, naj bi se jim vsakokrat po izvršenem delu za služek izplačal in ne se le v soboto, kot se sedaj godi.

Drugi delavci zahtevajo še mnogo manj, nego šaverji. In vendar kriče vsi kapitalistični listi in z njimi nemška vlada, kako nesramne so zahteve hamburških delavcev. Zadnja poročila pravijo, da delavci res niso nič dosegli.

Ob kratkem smo pojasnili svojim bravcem razmere hamburških bratov, ki nas ravno učé, kako potrebna je zdrava organizacija delavskega stanu in kako hudega sovražnika ima v nenasitnem kapitalizmu.

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani je izdalo v 50. in 51. tednu 51 gld. 50 kr. za podporo svojim obolelim članom. — Društvu v podporo sta poslala nastopna č. gg.: Ivan Bizjan, župnik na Brdu, 2 gld., in A. Turk, mestni odbornik, 2 gld. — Bog plačuj stotero in obudi še mnogo usmiljenih src za naše bolne društvenike!

Slovensko katoliško delavsko društvo priredilo je v nedeljo, dne 13. t. m. v gostilni g. Ferjana v Kamnigoricah javen shod. Društveni podpredsednik Jakopič otvori shod ob 3. uri popoldne, pozdravi v imenu društva navzoče zborovalce ter dá besedo Gostinčarju, ki je govoril o prvi točki: ali se dá pomoči žebljarski obrti? Govornik je poudarjal, da je tukaj v prvi vrsti dolžna država, priti na pomoč z naročili za svoje potrebščine. Mesto da država podpira velike kapitaliste, naj bi raje podpirala one ljudi, kateri živijo jedino le od dela svojih rok. Kapitalizem uničuje tudi nekdanjo tako cvetočo žebljarsko obrt. Da se ustavijo izdelovalci žebljev tuji konkurenci, naj se vsi združijo v zadrugo, katere namen naj bi bil jedino pospeševati obrt s tem, da zadruga preskrbuje delavce s surovim železom in potem prodaja izdelano blago. Na ta način bi se gotovo povzdignila ta prastara domača obrt teh krajev v korist tukajšnjega ljudstva. V Kropi je sicer zadruga, ki pa ne dosega svojega namena zato, ker je osnovana po kapitalističnem načinu. Zato je potreba splošne zadruge z jedinim pospeševalnim in združevalnim namenom. — Rakovec govori potem o volilni pravici v peti kuriji. Govornik je z izbornimi zbranimi besedami utemeljeval potrebo splošne volilne pravice, za katero smo krščansko-socialni delavci vedno vstopali. Toda mesto tega dobili smo takozvano peto kurijo, v kateri imajo vsi polnoletni državljani volilno pravico. To je za delavce sicer zelo malo in če po vrhu tega še pomislimo, da dobi naša dežela v tej skupini samo jednega poslanca, katerega bomo »pekli« vsi skupaj, si moremo misliti, da je to skoro nič! Dalje pozivlje delavce, složno udeležiti se volitve, kadar jih pokliče dolžnost, ter naj vsi vstopajo za krščanskega kandidata. (Živahno odobravanje.) — Jakopič poroča o tretji točki: zavarovanje za starost. Z živimi besedami je govornik naslikal prežalostni stan delavca, ako si ne more več služiti z delom potrebnega kruha. Preganjajo ga iz kraja v kraj, vsakemu je na poti, nihče nima zanj prijazne besede in usmiljenega

srca. Spati mora tak človek povsod, kamor ga potisnejo razni ljudje; v hlevih je še najboljši. In vendar je to človek, ki je vse svoje življenje trdo delal in pošteno živel. Zato zahteva krščanska pravičnost, da se za onemogle delavce kaj stori, da ne bodo na stara leta in po trudapolnem delu prisiljeni, prijematni za beraško palico. Uvede naj se državna zavarovalnica za starost in onemoglost delavcev. Mimogredé omenja tudi bolniških blagajnic, koje na sedanj način nikakor ne zadoščajo javni potrebi in svojemu namenu. Govornik je svoj govor osolil z raznimi smešnicami, kar je napravilo zelo ugoden vtis. — K zadnji točki se oglasi k besedi Gostinčar, ki je pojasnjeval razliko med socialnimi demokrati in krščanskimi socialisti. Socialni demokrati hočejo zboljšati sedanje razmere po materialističnih načelih brez Boga. Mi krščanski socialisti upamo zboljšanja od oživljenja pravega krščanstva v vseh slojevih ljudstva. Krščanstvo, ki je svojedobno preosnovalo svet, ima tudi sedaj še vedno isto moč. Ako bi v javnem življenju veljala čista krščanska načela, bi bilo na svetu vse boljše. Zato moramo krščanski delavci delovati na to, da se združujemo v katoliška delavska društva. Naše orožje so društva in časopisi. Tudi v tem kraju si osnujete svoje društvo, ki bode potem v zvezi z drugimi delovalo v splošno korist. Naročajte in berite radi dobre časopise, posebno na »Glasnik« se mnogoštevilno naročajte. Združimo se in zmaga bo naša! — Na to je predsednik shodu, Jakopič, s slava-klicem cesarju in papežu ob pol 6. uri sklenil shod. — Shod je bil zelo dobro obiskan, zborovalci so bili navdušeni; upamo, da bode shod obrodil najboljši sad. Slovensko katoliško delavsko društvo pa je iz nova pokazalo, da resno deluje za krščansko socialno preosnovo. Delavci krščanski, združujte se!

Iz Idrije. V nedeljo, dné 20. dec., je imela kat. del. družba svoj redni občni zbor, katerega se je vdeležilo 80 moških družbenikov. Po pozdravu gosp. Osvalda poroča starosta Ivan Kolar o stanju družbinega pohoštva, katero je s knjižnico vred vredno l. 1896 skupaj 622 gl. 86 kr. — Nato poroča blagajnik Leopold Troha o družbini blagajnici. Družba je imela v letu 1896 856 gl. 14½ kr. dohodkov in je izdala 722 gl. 25 kr., tedaj je prebitek koncem leta 133 gl. 89½ kr. — Gotovo lepa svota, ki kaže marljivost družbenikov v plačevanju rednih doneskov. Za blagajnikom poroča tajnik Iv. Brus. Omenja prebridke zgube, ki je družbo doletela s smrtjo l. nač. namestnika Jakopa Likarja. Ravno tako je zadel družbo hud udarec, ker ji je umrl načelnik č. g. dekan Jos. Kogej, ki ji je bil vedno naklonjen in blag dobronik. — Pri volitvi so bili izvoljeni sledeči: Franc Svetličič, c. kr. rudar, Franc Goli, trgovec, Jožef Novak, c. kr. učitelj, Ivan Brus, c. kr. pisar, Valentin Treven, trgovec, Leopold Troha, c. kr. paznik, Franc Bezelak, c. kr. načelnik, Ivan Kolar, c. kr. rudar, Mihael Podgornik, c. kr. rudar, Leopold Hladnik, c. kr. masinist, Jazbar Polde, Simon Lapajne, Leopold Lapajne, c. kr. rudarji. — Novoizvoljeni

odbor pozdravi načelnik g. Fr. Onušič ter izreče željo, naj bi pod prenovljenim odborom v isti meri napredovala družba, kakor je doslej. Saj je pa tudi! 170 družbenikov je bilo iz početka, po treh letih steje družba že 336 članov, kakor je poročal knjižničar. Živahno je postalo, ko smo se pomenkovali, kako predelati času primerno pravila. Mogočen vtis je napravil rudar in hišni posestnik Anton Novak, ko je zbranim razkladal, kaj ga je napolnilo, da se je ločil od soc. demokratov, odločil častno mesto podpredsednika socialističnega društva ter pristopil katoliški delavski družbi. Mislil je, da prihajajo oznanovanci socialistovski v Idrijo res iz tega namena, da bi delavcem pomagali, ter zato tudi ni verjel duhovnikom, da hoté socialisti ločiti delavske stanove od cerkve in iztrgati jim vero. Lastna izkušnja ga je poučila drugače. Istega dne namreč, ko je bil izvoljen podpredsednikom soc. dem. društva, zbralo se je nekaj socialistov po shodu v posebni sobi, kjer so se pomenkovali o raznih stvareh. Večer je nastopil. Zazvonilo je »Ave Marija«, in naš podpredsednik se odkrije in pokriza, kakor ga je mati nekdan učila. To pa ni bilo vseč nekemu ljubljanskemu socialistu. Kajpada, molitev in še očitna molitev, pa socialna demokracija! Obregne se in pripomni: »Doma molite, če hočete. Vera je privatna stvar!« Imenovanega rudarja-podpredsednika je pogrelo nekoliko. Pa preplašiti se ni dal, molil in izmolil je angelovo česčenje. Ta družba je šla potem v drugo gostilno. Govorica nanese na pogrebe. Socialist K. . . . n se ob tej priliki pokaže, kaj da je. »Pri mojem pogrebu ne bode f. . . .!« zatrdi očitno. Iz vedenja socialistov, ko je zvonilo angelovo česčenje, in iz teh besed je spoznal naš rudar, kaj so socialisti. Šola je bila dobra. — Da bi si bilo le kaj dosti društvenikov zapomnilo nasvet imenovanega rudarja, naj vstrajno slednji svoje tovariše poučuje o namenih soc. demokracije in v tem smislu tudi deluje za kat. del. družbo. — Med predlogi, ki so se stavili na občnem zboru, omenimo lepi predlog, naj bi kat. del. družba napravila prihodnje leto pod vodstvom katerega duhovnikov večji izlet k Mariji Pomagaj na Brezje. Da, lepo bi bilo! Saj se še Dunajčanje ne sramujejo leto za letom romati v Marijino Celje. Predlog je stavil isti rudar Anton Novak. Izkazala se je naša družba v hudih dneh, da se ne boji boja. Vkljub silnemu nasprotovanju in napadanju po časnikih in drugod je sedaj mogočna po številu, ima čvrst pevski zbor, lepo knjižnico. Jedva je preteklo leto, ko so napovedovali smrt društvu, češ, sedaj leto »katoličanov« ne bo več, — pa isti nasprotniki umolkujejo, danes se bojé zase. Živela naša družba! Y.

Iz Zagorja. Vi ste že večkrat v svojem cenjenem »Glasniku« pokazali svetu v pravi luči socialno-demokracijske surovosti iz našega in drugih krajev. Pomagalo se veda ni to nič. Nahujskani od agentov in plačanih agitatorčkov se kažejo rudeči odrešenci čim dalje bolj surovi in neotesani. Dokaz: Našega društvenika Urbanija je nekdo izmed rudečih purmanov na javni cesti pred gostilno

Antona Milača, ki se baje še Boga ne boji, s kladvom napadel. Vihtel je ta surovi „mokrač“ svoje prepričanje in svoj dokaz: kovaško kladivo nad glavo našega društvenika, ki se je mirno in dostojno branil. Mahanje kladiva je spremljevalo ostudno preklinjevanje in psovke. Toda svaka sila do vremena. Tudi krotkost in potrpežljivost ima svoje meje. Naš društvenik si išče pri sodniji v Litiji miru pred socialnimi suroveži in neotesanci, ker je znano, da naš plačani agent — imena ni treba več povedati — ne more miru in reda vzdrževati med svojimi ovčicami, ki mu v brezmejnem hlapčevskem servilizmu (suženjstvu) plačujejo 30 gl. na mesec. Kaznovan od sodnije naj dotični surovež le premišljuje svoje socialno-demokratsko prepričanje in naj ga le tolaži sladka nada „lepše socialno-demokratske bodočnosti“. Mi mu to veselje tudi privoščimo in le želimo, da bi se mu te sanje kmalu uresničile. — Dosedaj smo mislili, da imajo samo rudečkarji „pod hruško“ to lepo lastnost, ki se po domače imenuje surovost. Toda zmotili smo se. To rožico je našti tudi med našimi „mногоštevilnimi“ liberalci in Sokoli. Že v zadnjem „Glasniku“ je nekdo poročal, kako znajo ti ljudje pozdravljati s kolci po glavi. S tem namreč učé „maniro“ nas, ki ne poznamo „splošne in krščanske omike“. Je pa še nekaj družega. Knapje so imeli sv. Barbare večer v dvorani naše restavracije. Med knape je „slučajno“ zašel neki čovek, ki se véde kot kak turški paša v Aziji. Ta človek bi najraje naše društvo v žlici vode potopil, ko bi mogel. On misli, da ima njegov „Platz-commando“ tudi pri nas kaj vpliva. Dasi je dobro rejen in ima precej debelo glavo, ima vendar precej malo feršamenta, tolikanj več pa surovosti. Ko je zapazil ta „slovenski“ možiček z debelo glavo med godci tudi jednega, ki ne trobi ne v njegov, ne v Čobalov rog, je, pristopivši k mizi, rekel: „Vse bi bilo dobro, samo jednega aj . . . imate vmes. Tem bi bilo najbolje glave porezati.“ Tako nekako se je izrazil ta olikani „cir“ Sokolov. Glave po rezati! Da, gospod Jerin, ko bi bili tam v turški Aziji, tam bi bili morda ubogali „pobožne“ želje takega paše, kakor ste vi. Toda po sreči smo na Kranjskem, med Slovenci, ki imajo drugačne pojme o prostosti in svobodi, kakor jih imate vi. Zapomnite si to, da bodete imeli jedno več za svojimi debelimi ušesi! Nas pa pustite pri miru, ker ste lahko prepričani, da vi navzlic svoji „Platz-commando“ ne boste spreobrnil nobenega a . . . ! — Pri nas je mnogo prodajalcev, ki se hoté vzdržati nad strankami. Med temi jako žalostno vlogo igra jeden, ki je sicer dobra duša, pa ima vendar očitno na „pudelnju“ svoje prodajalnice „Delavca“, da ga prebirajo tisti, ki iz drobnih kozarčkov pijejo „ta grenkega“. Mi bi vprašali tega gospoda, zakaj ne razgrne tudi „Glasnika“ na „pudelj“, če ga sploh ima! Ali ta gospod ne pozna pregovora: „Da se resnica prav spozna, je treba čuti vsaj dva zvoná?“ Dokler bo pa tako, smo mi prisiljeni drugod kupovati, kjer nas bolje in od drugačne strani poznajo. Toliko — brez zamere! — Mladenci katoliškega delavskega društva so si prostovoljno ustanovili pevski klub „Zarja“. Predsednik „Zarje“ je Luka Habat ml. Naj vidijo v tem naši nasprotniki, da si ne damo kar tako meni

nič, tebi nič svojih glav „porezati“. To bodi nekak odgovor na neumne besede „paše na placu“. Dr. Krek, poseben prijatelj delavske mladine, je „Zarji“ zakrožil nastopno pesem:

„Zarja“, zorni, sojni prt,

Kličí črni noči smrt!

Črni noči zmot in dvomov,

Noči bolj in polomov.

„Zarja“, zorni, svitli trak,

Kličí solnca žar sladak —

Žareh svetlih dnij bodočih,

Sojno delu v čast cvetočih.

„Zarja“, črni noči smrt,

Prostri svoj zmagalni prt!

„Zarja“, solnca Ti glasnica,

Bodi v boju nam vodnica!

Iz Trbovelj. Ker se dné 22. novembra ustanovni shod tukajšnjega delavskega društva ni završil, bilo je nadaljevanje dné 29. novembra. Radi slabega in mrzlega vremena ni bila vdeležba tako mnogobrojna kakor prvo nedeljo, vendar smo volili odbor in se je vpisalo lepo število novih udov. — Predsednik č. g. župnik pozdravi navzoče, na kar prebere č. g. kaplan ostali del pravil. Nato dobi besedo delavec in odbornik Tomc, ki je v kratkem, a temeljitem govoru navduševal ude k složnemu, vstrajnemu in neustrašenemu delovanju za našo sveto stvar. Povdarjal je, da treba prave medsebojne ljubezni, ako hočemo uspešno delovati. Potem se je izvolil odbor. Prihodnji shod bode v nedeljo dné 7. januarja 1897. — Nedavno sem bil v vasi P. blizo trboveljskega koldvora v neki gostilni, začudil sem se, ko pride žena nekega železniškega čuvaja po nekaj pijače in prinese s seboj tudi »Delavca«, katerega je ponudila domači hčeri, naj ga prebere. Ko začne ta list brati, jela je tudi zmagovati z glavo, ker se ji je neverjetno zdelo, kar je bilo notri natisnjeno. Ko sem potem jaz dobil v roke »Delavca«, pričel sem razjasnjevati laži, katere prinaša »Delavec«. Dobro mi je došel v tem »Glasnik«. Ker tukajšnji kmetje ne berejo skoro nikakih časopisov, bi jih vtegnil »Delavec« res pohujšati, posebno ako bi se jim ne pojasnilo stališče in namen »Delavca«. Ker je v tej vasi tudi nekaj premogarjev v stanovanju, je stvar za »Delavca« še ložja. Zaradi tega razdal sem nekaj »Glasnika«, da se ljudje prepričajo o »Delavčevih« lažéh. Čuvajki, ko je prišla drugikrat v vas, povedala je gostilničarica, da nima več nositi pogubljevega lista, ker v tej vasi so se vsi prebivalci pošteni kristjani. Celó ženske so »Delavcu« pri razširjanju »botrice«, dasi morda same dostikrat ne vedó, kaj da delajo, ko razširjajo take liste. Krščanski delavci! Skušajmo tudi mi sami, kolikor se najbolj dá, razširjevati naše časopisje, posebno »Glasnik«, da se s tem okrepi in razširi organizacija in zavest za našo sveto stvar!

Iz Medvod. Ko sem prečital zadnjo številko »Glasnika«, me je dopis iz Zagorja vzbudil, da ga tudi jaz potrdim. Bil sem prod nekaj dnevi v gostilni J. D., ko je ravno pismonoša prinesel neki časopis. Menil sem, da je »Domoljub« in zato pohvalim krčmarja. A ta mi odgovori: »Saj je »Rodoljub«. Ko ga vprašam, kako

da je naročen na ta list, mi reče: »Saj ga ne plačujem; ne vem, kako je to, da mi ga pošiljajo. Mislim sem že večkrat, kdo ga plačuje za-me.« — Še nekaj za nameček! Nedavno sem zašel v Ljubljani v kazino. Zbirali so se ravno k socialno-demokratskemu shodu. Komaj si naročim pive, že pride k meni neki socijus in mi prinese »Delavca«. »Jaz ga ne berem,« mu odgovorim in pustim list na mizi. Kmalu pride drug socijus in mi ga razgrne rekoč: »To-le berite.« Pri tem mi pokaže novico o neki stávki. Vpraša me tudi, od kod sem, kako se pišem in koliko udov ima pri nas njihovo društvo. Pri tem me podučuje, kako se mora 1. maj praznovati, obeta podpore, če bi se komu zgodila kaka krivica itd. Zastonj so bile vse njegove besede. Gorenjec se ne dá upogniti. Še bolj sem sklenil sam seboj: S socialnimi demokrati pa že ne bomo peli jedne pesmi, če bi se nam prav delale pajčevine po trebuhu. »Delavca« nam zastonj vsiljujejo. K nam nič ne hodijo cunjarji, da bi mi cunje zanje skupovali. Potem se je pričel govor, zelo obširen, a bil je tak, kakor kokoš, ko jajce znese. Kakoršen začetek, tak konec; nisem vedel, ali gremo gori ali doli, ali navskriž orjemo kakor Pavliha. Mislim sem si: »Boš ta bav-bav poslušal. Z Bogom, socialni demokrati je!« Presneta kapa, kaj pa to; pri vratih stoji spalir. Štirje fantalinčki so mi hoteli izhod braniti, pa ko sem jih ostro pogledal, so takoj odskočili. Mislim sem si, kaj bi bilo, ko bi vam še gorenjsko roko pokazal. Naj še omenim, da so se ti fantički prav nespodobno vedli proti natakarcici, kar je v takih slučajih pri socijih navada. — Neko nedeljo domu iz Ljubljane gredé pridem mimo Koslerjeve zimske pivarne, vidim ljudi pri vratih in vprašam, kaj bo tukaj. Odgovori mi nekdo: »Shod.« »Ali je prost vhod?« vprašam. »Ali si katoliški socialist?« »Da,« odgovorim. »Ni nič prostora, le naprej pojdi!« Mislim si, gostilna je vsakemu prosta, in se zrinem res notri. Ko pridem notri, me od vseh strani vprašujejo, katere stranke da sem. Jaz vem, da se gorenjski delavec socijusom neumen zdi, socialni demokrati pa nam še veliko bolj. To piše delavska roka, katera ni vajena držala, kateri pero vodi, ampak družega bolj okornega. — »Delavec« mi ne pride nikdar več v roko. Saj veste, koliko iztisov prihaja v Medvode. Naročenih je komaj jeden par. Vas pa, moji sotrpini, ki ste ločeni po krajih od nas in ki ste ločeni po duhu, prebudite se iz svojih sanjarij, stopite na pravo stran, da bodemo jedini. Mi na vašo stran nikakor ne moremo. Preje mora Sava nazaj teči, kakor bi bili mi na vaši strani. Prosim vas, zjedinito se. V jedinstvi je moč in gotova zmaga. Pustite svoje novodobne učenjake, odpovejte se rovarskim sanjam in dajte slovo svojim misijonarjem. Otresite se tistega neumnega sovraštva do duhovnikov! Spoštujmo skupaj duhovnike, potegujmo se z besedo za-nje, ubogajmo njih nauke, potem bomo mir in zadovoljnost vzivali. Gorenjski delavec.

Bralno društvo v Dobropoljah je imelo zabavo v nedeljo dne 22. pr. m. popoldne po krščan-

skem nauku v svojih prostorih. Veliko udov in neudov je bilo zbranih, vsem pa se je brala iz obraza radost in bratsko prijateljstvo. Častiti gospod profesor dr. Krek se je blage volje potrudil k nam. Najprvo pozdravi vse navzoče, posebno pa naše vrle može, v kojih se je vzbudila misel o združenju, da so začeli pogumno orati trdo ledino s posojilnico in kmečko zadrugo, ki izvrstno delujeta. Gospod govornik je odgovarjal na vprašanje, zakaj se moramo združevati in zakaj da mora tudi kmet jasni si svoj um po katoliških knjigah in časopisih? Razpravlja in načrta več prirodnih znakov, kako vsaka stvar že po naravnem nagonu skrbi za svoj obstoj ter združena z drugimi zraven podpira celoto. Množica je dobro umevala pomen govora, ki se slednjič obrne na človeško družbo. Človek je ustvarjen za višji namen, Bog mu je dal pamet, skrbeti mora vsak sam za svoj obstanek tako, da s tem tudi drugim ljudem koristi. Ker je škodljivi liberalizem razdružil družbo in ker se lahko poruši posameznik, ako je od drugih ločen, treba je močne in tesne organizacije. Čuva naj se organizacija kakor punčica v očesu in kliče naj nezdruženim rojakom: Združite se! Posnemajte nas! Slednjič razpravlja položaj kmetijskega stanu; vsega spoštovanja vredni, vedno tlačeni kmečki stan ni pravi lastnik svojega imetja, on je suženj kapitalizma. Konečno priporoča, naj se poleg vsakdanjega dela poslužujemo naukov dobrih knjig in časnikov, ne bomo se kesali za izgubo časa, ki ga porabimo za čitanje, in obilo se bo poplačal naš trud. Naše zborovanje so spopolnili vrli Robarji, ki so prišli k nam skoraj dvajset mož kot prijatelj k prijatelju; na čelu jim je bil tamošnji, za vse dobro vneti učitelj gospod Konrad Barle. — Po končanem govoru je bila tombola za društvene troške. — Naše bralno društvo komaj par let deluje, šteje lepo število udov, ima lepo in čedno sobo z vso opravo, je preskrbljeno z vsem potrebnim, za kar moramo biti hvaležni gospodu učitelju Jakliču, ki je sam oskrbel izvrsten harmonij, ki je stal par sto goldinarjev, ga je postavil v bralno sobo in oskrbel vse potrebno. Vážnega pomena je tudi to, da naš za petje posebno vneti gospod kaplan Franc Traven vadi naše mladeniče - ude v petju. Bog blagoslovi njegov trud! — Naši nasprotniki se malo potihnili. Naše ljudstvo je še tako rekoč v povojih svoje izobrazbe, vendar je že toliko zavedno, da dobro spoznava nakane škodoželjnega hinavstva. Nikakor pa ne sovražimo nasprotne stranke; vedno drug družega prijateljsko pozdravljamo, kar je tudi gospod govornik nam iz srca priporočal, naj vlada ljubezen med nami, da gotovo kmalu tudi oni pridejo v naše okrilje, da skupno delujemo za našo gospodarsko neodvisnost.

Ali se strinja obnašanje socialnih demokratov z njihovim programom? Iz Solnograda: Ako vzamemo kak judovsko-socialistični časopis v roke in ga čitamo, naletimo nekoliko že takoj na prvi strani na stavek: »vera je pri nas zasebna stvar«. Čitajmo

nekoliko dalje in obrnimo list na drugo stran, tu je že polno spisov: o veri, črnih suknhah, cerkvi, da ni večnosti in ne h... a itd. Ali je pa to v soglasju s stavkom na prvi strani? Po mojih mislih se to nikakor ne strinja. Ker ako bi bila vera pri judosocijih tudi le zasebna stvar, bi gotovo pustili pri miru one, ki se je držijo. Da je njim vera trn v peti, pardon zasebna stvar, razvidimo kmalu, ako obiščemo kak shod judosocijalistov. Kmalu bomo slišali govornika, ki pravi: »vera je pri nas zasebna stvar«, a h koncu svojega govora se spravi skoraj vsak nad vero in zasmehuje one, ki tistim »črnosuknježem« kaj verjamejo, češ, da ni istina, kar ti govoriš in uče, da ni večnosti in sploh na oni strani groba nobene stvari več. Ako potem primerjamo prvi stavek, katerega je povedal, z ostalim govorom, si ne moremo drugzega misliti, kakor da je govornik »bolan na umu« ali pa se je morebiti res izcimil iz kake opice, ker ne vé, kaj govori. Ako je kateri »sodrug« še toliko pošten, da gre v cerkev k masi, bi si mislili, da to druge nič ne briga.*) Toda ravno nasprotno, zasmehujejo ga in norčujejo se iz njega. Ali se to strinja z njihovim programom: »vera je zasebna stvar«? Večje jasnosti njihovej nakani nam pač ni potreba. Svetoval bi le, naj to slepilo izbrisejo iz svojega načrta in mesto tega v načrt denejo: »Judovski kapitalisti so pri nas zasebna stvar, naj le sleparijo kakor hočejo, naj izsesavajo delavce kolikor morejo, mi hočemo le vero uničiti.« Ta stavek bi se popolnoma strinjal z obnašanjem socijalnih demokratov. V socijalno-demokratskem programu pa čitam stavek: »Vsak delavec naj od svojega dela vziva sad.« Ta stavek pa oni v gotovem smislu resno izvršujejo, ker ravno tisti, ki to učijo, uživajo zelo dober sad. Poglejmo dr. Adlerja in drugove na Dunaju ali pa druge socijalno-demokratske »firarje« po vseh krajih in deželah. Ali niso dobro plačani za svoje govore in agitacije? Ali ne živijo ti gospodje na troške izsesovanih delavcev? Tukaj v Solnogradu je neki Prehauser, ki živi brez vsega dela in ima 30 gl. mesečne plače od socijalno-demokratskega društva in potem še za vsak govor posebno plačo. Ali ne živi ta »reševalec« na troške ubozih delavcev? Ali ne vziva on sadu svojega »delovanja«? Tako živijo vsi voditelji socijalnih demokratov in uživajo sad trdega dela ubozih stiskanih delavcev. (V Ljubljani je ravno tako, — saj bratci se poznajo.) Zavedni delavci, ne dajte se zapeljati tem delavskim izkoriščevalcem, oklenite se krščansko-socijalne organizacije, katera javno, odločno, pravično in pošteno deluje za blagor in zboljšanje trpečih delavskih stanov. Oglejte si socijalne demokrate in njihov program, opazujte sebično delovanje njihovih judovskih voditeljev ter njihovih hlapcev in prepričali se boste, kje je prava.

*) Neki socijalist v Idriji je rekel: »Z demokrati pri nas ne bo nič, ljudje preveč še hodijo okoli oltarjev.«

Razvedrilo.

Kdo kvari ljudstvo?

(Po Bolandenu priredil Jožef Volc.)

(Dalje.)

Knez je doslej z zadušenim gnevom poslušal izjave brezverskih učiteljev. A ko se je razkril pravi pravcati bogotajec, mu je jeze zazarel obraz, in malo je manjkalo, da se ni izdal. Učenjak opazi silno razburjenost svojega popotnega druga, zato ga nemudoma pomiri.

»Gospod Logar, prosim, potrpite za par hipov!«

Nato se obrne do onega z rudečo brado.

»Velbloda ste pa nerodno zajahali, gospod učitelj!«

dé saljivo. »Kdor hoče prav umeti sv. pismo, poučiti se mora poprej temeljito o segah, navadah in napravah vshodnih narodov. Zato modro ravna katoliška cerkev, če svojim vernikom dopušča branje le t a k i h sveto-pisemskih knjig, ki imajo razlago in opazke. — Sicer vam pa tega ne očitam, gospod učitelj! Vaš poklic ne zahteva vednosti narodopisca. Dovolite mi torej, da popravim vašo zmoto. — V Kristusovem času in deloma se dandanes imajo hiše premožnejših ljudi na vshodu po dva vhoda: glavna vrata in poleg teh še ožje in nižje duri. Skozi glavna vrata hodi tovorna živina: osli in velblodi. Skozi manjše duri pa ljudje — in prav te duri imenujejo ondotniki zastran ozkôte — »šivankino uho«. Da pride velblod skozi te ozke in nizke duri, skozi »šivankino uho«, torej — ni nemogoče, a vendar gre silno težko. Upogibati se mora in stiskati in po kolnih plaziti, ako hoče tod skozi. — Zdaj vam je pomen Jezusove prilike jasen, umljiv in prav naraven. Bogatini, ki biva dan na dan sredi dušnih in telesnih slastij in mamil, je premagovanje še težje, nego velblodu vhod skozi »šivankino uho«. In brez premagovanja ni nikomur dostopno nebeško kraljestvo.«

Vsa šestorica začudeno zre v razlagalca, in nikdo mu ne odvrne besede. Knez se zasmehlja.

»Kar se pa tiče bogotajstva, dali ste tukajšnjim vseučiliščnim profesorjem böre slabo »pričalo«, opomni Kogoj predsedniku. »Zdravemu človeškemu razumu že naravne postave jasno kažejo zakonodajalca, in velečastna dela božja govore o neskončno mogočem Stvarniku. Zato poje že psalmist David: »Nebesa pripovedujejo o velečastvu božjem, in dela njegovih rok oznanjuje nebes.« In apostol Pavel je pisal Rimljanom: »Kar je nevidljivega na Njem — namreč na Bogu — se od stvarjenja sveta sem po tem, kar je stvarjenega, spozna in vidi; tudi njegova večna moč in božanstvo.« — Nijeden vednostno izobražen mož, ki ima še kaj vesti, ne more biti bogotajec — to je povsem nemogoče. Bogotajci so le polovičarji, bedaki, sušmarji in sleparji.«

Vseh šest se je zganilo ob teh ostrih besedah.

»Bravo, gospod doktor, bravo!« vikne knez.

V tem se odpró vrata, in sedmi stopi k omizju. Bil je Lipnik, učitelj na visji dekliski soli. Njegov prihod otmè onih šest sitne zadrege.

»Pozno prihajaš, Lipnik!« zakliče mu oni z rdečo brado. »No, kaj pa ti je? Bled si in razburjen, kaj se ti je nakretilo?«

»Čudne reči, čudne!« izpregovori Lipnik. »Zopet dva samomora — moja šestnajstletna učenka Ema Kovač in osemnajstletni gimnazijec Velič. Dlje časa sta imela ljubezensko znanje med seboj, o katerem so pa stariši še le nedavno zvedeli. V javnih nasadih sta se danes zjutraj ustrelila. V Veličevem zepu so našli listek in na njem besede: »Ker dosego najine največje blaženosti ovirajo nepremagljive težkoče, ne umeva, čemu naj životariva še dalje. In ker nasprotovanja ne marava, sklenila sva, da vsaj skupno umrjeva in zatoneva — v nič.« — Sitna reč, to«, pristavi Lipnik.

»Mladež se rada prenagli«, dé rujavi.

»Pa sta dobro utemeljila svojo prenagljenost«, méni rudeči.

»Živimo pač v časih, ko ljud teží po samomoru«, pristavi predsednik.

»I, seveda! Zato je tvoja razburjenost pretirana, ljubi Lipnik«, reče četrti. »Samomor je dandanes v modi, je neka slaba navada ali bolezen — kakor hočeš.«

»A jaz imam še drugo za bregom«, razlaga Lipnik.

»Emin oče me je grozovito poprijemal. Rekel je: gajila šolska odgoja, zabavljanje zoper vero v šoli, tista vaša prosvetljenost — to je vélo mojo hčer do samomora. Tako razburjen je bil mož, da me je kar naravnost imenoval morilca svoje hčere.«

»Ta drznost!« zavpije predsednik.

»To je pòdla nesramnost!« zatrdi rdeči.

»Nesrečni oče ima povsem prav!« reče učenjak s povzdignjenim glasom. »Versko izobraženo dekle, ki veruje v Boga in življenje po smrti, dekle, odgojeno v krščanskem duhu in prevzeto plemenite nravi in kreposti — táko dekle nikdar ne postane samomorilka. Brezverska šola pa, v kateri se ne uči, kako treba živeti po zapovedih božjega Odrešenika, v kateri se zatira vera v Boga — taka šola je semenišče najstrahotnejše razbrzdanosti in podivjanosti. »Na njihovih sadovih jih bode te spoznali.« Na dan, kdor si drzne oporekati, da kvarijo mladež in zastrupujejo ljud — pred vsem sramotilci vere in bogotajci! Taki učitelji ne širijo omike med narodom, marveč propast.«

»Možka je ta! Prav govorite!« pristavi knez.

Nikdo izmed sedmorice se ni drznil oporekati. Vstali so in drug za drugim odšli. (Dalje sledi.)

Socijalni pogovori.

Liberalci proti delavcem. Dne 1. decembra je v bruseljskem mestnem zboru predlagal neki socialista, da se določi najmanjša plača za mestne delavce. Pri ti priliki so potegnili katoliški zastopniki s socialnimi demokrati in določili, da ne sme znašati dnevna plača mestnega delavca manj nego 3 franke (t. j. nekako 1 gl. 35 kr.). Ustavljali so se temu predlogu liberalci in sicer so tako zelo kazali svojo trmo,

da je liberalni župan z magistratom vred odstopil. A dne 7. decembra je bil zopet izvoljen ker socialni demokrati vendar niso hoteli, da bi katoliški moze prišli na krmilo.

Zavarovanje za starost. Dne 7. decembra se je oglasil laški finančni minister Alojzij Lucati v zbornici, da predloži v kratkem načrt za delavske pokojnine. Vlada bo imela po tem načrtu dolžnost vsposodbujati delodajavce in delavce, naj se v posamnih podjetjih pridružijo starostni zavarovalnici. Država bo dala v podporo 10 milijonov lir na leto; vrhu tega bo vsako leto darovala 500.000 lir temu koristnemu zavodu. Zavarovalnica se bo brez uradniških sitnostij sama upravljala. Vodil jo bo najboljši in najdobrotnejši denarni zavod, namreč — milanska hranivnica. — Če je kaj takega mogoče v zadolženi laški državi, koliko ložje bi bilo pri nas. — Drugi, še značilnejši vzgled zavarovanja za starost imamo v zadnjem času v Novi Zelandiji. Za tamošnjo naselbino se ustanovi tako-le preskrbljenje ubožnih starih ljudij: Vsak naselnik, ki je bil vsaj zadnja tri leta v naselbini, ki zadnjih deset let ni bil več nego 18 mesecev izven nje in katerega dohodki ne presega 500 gl., dobi po pretečenem 65 letu po 6 gl. na teden do svoje smrti. Ta pokojnina se izplačuje pri poštnih uradih. Stroški zanjo se pokrijejo iz raznih davkov, n. pr. na zabavo, na igre in s povečano carino na uvoženo blago. — Čelo v novi Zelandiji, tako rekoč v najbolj divjih krajih, se vresničuje zavarovanje za starost. Le pri nas se tega vprašanja nobeden resno ne loti. Ali smo res slabši nego zgledani Lahi in ali res ne umevamo ni toliko potreb svojega časa, kot naselniki zapuščene Zelandije? Sram bodi vsakogar, ki si dá to očitati!

Drobtine.

Vesele praznike in srečno novo leto želimo vsem svojim bralcem, prijateljem in — sovražnikom. Gotovo si mi najbolj želimo, da bi se vresničilo angeljsko petje: »Mir ljudem na zemlji!« A dobre volje manjka! Delavski stanovi morajo v boj! V nevarnosti je njihovo telo in kar je neskončno več, tudi njihova duša! Brez boja ne bo miru. Zato prosimo, naj se nobeden naših dosedanjih prijateljev ne odtegne temu boju, marveč naj skuša pridobivati še vedno novih sobojevnikov za skupno sveto stvar. Nabirajte novih naročnikov Glasniku! Podpirajte naša društva! Snujte nova, kjer jih še ni! Izpodkopavajte tla socialni demokraciji in njenemu očetu — grdemu, lakomnemu liberalizmu! Z Bogom za krščansko ljudstvo!

Kamnagorica, 16. decembra. Ne moremo si kaj, da ne bi izjavili zahvale za vaš trud na shodu sloven-

skega katoliškega delavskega društva v Kamnigoricu dne 13. t. m. Kakor mislimo, vaše besede niso padle na nerodovito zemljo. Še tisti večer jelo je kaliti. Naš častiti gospod župnik so nas zelo vneli za to in se tudi izrazili, da nas bodo podpirali v tem, ako osnujemo tukaj kako tako društvo. Za njihovo sočutje do nas delavcev se častitemu gospodu najtopleje zahvaljujemo. Ta shod, katerega ste priredili, še ne more imeti popolnega uspeha. Priporočamo se vam, da kakor najpreje mogoče priredite zopet jeden shod, ker pri nas v Kamnigoricu še ni bilo nikdar kaj takega. Tudi si najedenkrat vsega ne moremo zapomniti. Tudi pri nas so nekateri »pijančki«, ki vedno le to trobijo naši mladeži, da to ni nič in vse neumno. Kdo nam more kaj pomagati? Prosimo, da jim to oprostite, ker ne poznajo družega gesla, kakor: »Dokler bom živ, zganje bom pil.« Tudi jeden par malih podjetnikov se jezi na to; nekdo, ki je slišal, da bode shod, je rekel: »Še tega h... a je treba.« Ali to mi vse lahko preslišimo, ker nam ne more nič škodovati. Prosimo vas, da še jedenkrat kakor kmalu mogoče priredite shod. Na srečno svidenje! — Pripomba uredništva! Srčna hvala za dopis. S posebnim veseljem pozdravljamo misel, ustanoviti ondi lastno društvo. Ako hočemo delavci doseči boljših časov, si moramo v to sami pomagati s tem, da se združujemo v krščansko-socijalno organizacijo po katoliških delavskih društvi, ter tako tesno združeni zahtevamo zboljšanja našega položaja. Bog živi vrle gorenjske delavce!

Tuji izsesovalci ljudstva v Ljubljani. Kakor je že znano, je prevzela dunajska stavbinska družba delo pri novi topničarski vojašnici. Vse delo stalo bo okoli pol milijona. Kdo neki pa bo imel največ dobička pri tej stavbi? Delavci gotovo ne, to se že vidi pri prvem delu. Plače imajo ubogi delavci po 60 kr. na dan, in kako se jih še priganja! Vedno stoji kdo za petami in kriči kakor nad živino. Ko pa dobé zaslužene krajcarje, naj pa čudeže delajo, da pošteno preživé sebe in družino. Tukaj se vidi, kako da suženjstvo še ni odpravljeno, ampak je še vedno huje. Črni sužnji morajo biti, ker so prisiljeni in prodani; mi pa moramo biti prostovoljno, ker sami prinašamo svoje moči tujemu podjetniku, da jih izkorišča v svojo korist. Ljubljanski občinski svet, ko je delo oddajal, bi se tudi nekoliko lahko spomnil domačinov in storil njim kaj na korist. Pa kaj, domačin naj trpi in molči, tujec naj ga pa priganja in dobro živi! To geslo, žalibog, je pri nas že davno na vrhuncu. Ko bo stavba gotova, bo imela stavbinska družba svoj mastni dobiček in ga nesla na Dunaj, nam bo pa gotovo tudi precej preostalo. Željave in opešane roke bodo naše plačilo, ako ne še kaj hujega.

Delavec.

Društvo verskih odpadnikov. V Berlinu se je lani ustanovilo socijalistično društvo, ki ima jedini namen delovati med krščanskimi delavci na to, da jih čim največ odpade od krščanske vere. Letos se mu je sponeslo,

da je spravilo 1213 gotovo že tako zelo garjevih ovac v brezverstvo tudi po imenu. Med njimi so 904 možje in 309 žen.

Francoski krščansko-socijalni shod v Lijonu se je sijajno izvršil. O protijudovstvu je poročal Drimon, Seti, župnik iz Alzacije, je govoril o delavski organizaciji. Samo v M.hausu, kjer on pastiruje, je v krščansko-socijalni zvezi 3200 oseb (1200 mož, 900 žen in 1100 deklet). — Belgijski zastopnik Zakár je povedal veselo novico, da je samo v mali Belgiji 30.000 udov krščansko-socijalne organizacije. Torej povsod napreduje naša stvar! — K shodu so imeli vstop tudi socijalni demokratje in dovolila se jim je beseda. Jeden izmed njih Gerén je zelo ostro prijemal goljufne socijalistične voditelje. Konečno je pa vendar destavil, da ostane še vedno socijalen demokrat.

Fr. Breskvar
knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakorsne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pletersnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gl. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gl. 20 kr.

urár LUKA VILHAR urár
Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

Čast domačemu obrtu!



Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje vsakovrstne obleke po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner
krojač

Valvazorjev trg št. 4
v Ljubljani.

Svoji k svojim! 24—23

Prihodnja številka Glasnika izide 14. januarija.